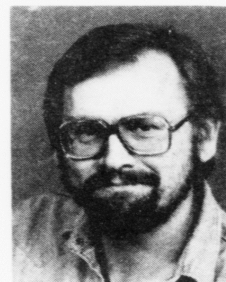

Elsta arbeiðarafelag 75 ár

Í dag fyllir elsta arbeiðarafelag í landinum, Fylking (fyrr Enighedens), á Tvøroyri 75 ár. Jóannes Dalsgaard skrivur í hesum sambandi um hetta felag. Greinin er í tveimum pørtum og prenta vit fyrsta part niðanfyri. 2. partur kemur í næsta blað.

Fortreytirnar fyri arbeiðararørsluni á Tvøroyri

Tvøroyri — fyrr og nú

Vit skulu her fyrst lita eitt sindur at fortreytunum fyri eini arbeiðararørslu á Tvøroyri um aldamótið. Síðan skulu vit í stuttum greiða frá stovnanini av fyrsta arbeiðarafelag í Føroyum »Enighedens» á Tvøroyri.

Tvøroyri var um aldamótið eitt tað búskaparliga mest framkomna plássið í Føroyum. Búskaparliga menningin á Tvøroyri er lýst í søguligu og síðsøguligu bókmentunum, so ikki er neyðugt at fara út í æsir við hesum viðurskiftum her. Vit skulu tó lita eitt sindur at søgu

Tvøroyri um aldamótið. Í miðjuni siggjast elstu húsini, bygd 1836

ligu gongdini á Tvøroyri, soleiðis at lesarin skal kunna siggja arbeiðararørsluna á Tvøroyri í einum lokalsøguligum baksýni.

Tvøroyri er ikki gomul bygd — fyrstu húsini vóru sum kunnugt bygd í 1836 í markatalsbygdini Froðba við áanna Tvørá, sum er miðskeiðis millum báðar markatalsbygdirnar Froðba og Trongisvág.

Tvøroyri er í dag ein býur. Froðbiar sóknar kommuna eitur nú Tvøroyrar býur — Froðbiar sóknarstýri eitur Tvøroyrar býráð. Her er stór havn, fiski- idnaður, annar idnaður, handverk og livligt byggi- og anleggsvirksemi. Her eru almennir stovnar sum sjúkrahús, røktarheim, tveir kommunulæknar, tannklinikkir, heimahjálparskipan, sosialráðgevandi, barnagarður, triggir

barnaskúlar, framhaldsskúli, hægri skúli, bókasavn, svimjihöll, ítróttarhøll, klubb, miðstaðaróki í gerð, ja, nærum alt, sum fólk krevur og væntar upp á gott og ilt av einum býarsamfelag í nítí- árunum.

Men fyri stívum hálvtannaðhundrað árum síðan var alt øðrvisi við Trongisvágssjørð. Vinnulivið, livikorini og menniskjans møguleikar vóru nógv øðr- visi. Eisini fyri sjeittifimm árum síðan var nógv øðrvisi og teir, sum tá tóku seg saman og stovnaðu Enighedens, høvdu valla kent seg aftur, vistu teir aftur í Verðina í dag. Mangt av tí, fólk nú á døgum taka sum eina sjálfvirlgju, kendu teir ikki — annað høvdu teir bert hoyrt um. Men sum øll menniskju høvdu teir sínar dreymar um eina aðra og betri framtíð, enn hana sum gerandisdagurin

í 1915 hevði at bjóða.

Teir byrjaðu á berum botni, høvdu bert sínar hendur, sitt áráði og sína framtíðartrúgv at lita á. »Man royndi alla tíðina at liva», sum tey elstu heimildarfólkini til søgu Enighedens/Fylkingar ferð eftir ferð taka til. Hetta merkir, at fólk ikki á Tvøroyri heldur enn nakra aðrastaðir á jørðini lótu sær ósømlig livikor lynda. Tá trýstið kemur til eitt ávist mark, fara fólk at svara aftur, verja seg og gera móttíð.

Trýstið á føroysku arbeiðarafjöldina um aldamótið hevði nógv andlit og sýnt seg í ymiskum líki eitt nú við undirløn, fátækt, keypsbandi, sjálvdrátti umborð, óavmarkaðari arbeidstíð umborð, vána- ligum heilsuviðurskiftum, longum ar- beidsdegi, litlum og ongum útbúgving- armøguleikum, vánaligari almennari for-

